

GHID

PENTRU ELABORAREA LUCRĂRII DE LICENȚĂ / DISERTAȚIE

Ghidul de bune practici în cercetare, pe segmentul elaborării lucrării de licență/disertație, are la bază cerințele reglementărilor în domeniu, respectiv: *Legea Educației naționale (Legea nr. 1/2011)* și *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea examenelor de finalizare a studiilor de licență și masterat*¹.

LUCRAREA DE LICENȚĂ/DISERTAȚIE este o cercetare științifică, adică un demers rațional de analiză a unor fapte, realități, texte, evenimente, pe baza unei/ unor teorii științifice pornind de la una sau mai multe ipoteze de lucru.

SCOPUL:

Scopul lucrării de licență/disertație (în continuare *lucrare de finalizare a studiilor*) este de a evidenția gradul în care studenții dețin următoarele cunoștințe și competențe:

- ✓ Capacitatea de a dovedi cunoașterea și înțelegerea conceptelor, teoriilor, modelelor, abordărilor specifice temei lucrării de finalizare a studiilor;
- ✓ Capacitatea de a colecta, analiza, sintetiza și prezenta critic, logic, coerent informații și date provenind din literatura de specialitate sau practica specifică domeniului analizat;
- ✓ Capacitatea de a contribui de o manieră originală la domeniul cunoașterii;
- ✓ Capacitatea de a elabora și redacta o lucrare științifică.

TEMA ȘI TITLUL:

Tema și titlul lucrării de licență/disertație trebuie să se încadreze în tematica tratată la cursurile cuprinse în planul de învățământ al ciclului de licență/disertație și să reflecte specializarea programului de studii absolvit. Titlul lucrării trebuie să reflecte cât mai fidel conținutul acesteia. Se recomandă evitarea titlurilor vagi, generice, în favoarea titlurilor simple, dar sugestive, concise și atractive. Titlurile pot fi însoțite de subtitluri. Tema este propusă de către cadrele didactice titulare pe domeniile de specializare ale facultăților, iar titlul final al lucrării de licență/disertație se stabilește de către student/absolvent de comun acord cu cadrul didactic coordonator aprobat de către decanul facultății.

RECOMANDĂRI PRIVIND STRUCTURA:

Se recomandă ca *structura lucrării de finalizare* să fie următoarea:

- **Coperta interioară a lucrării**
- **Cuprinsul**
- **Introducerea**

¹ [http://mefc.ase.ro/Media/Default/baza%20legislativa/regulamentfinalizare2016.pdf\(*\)](http://mefc.ase.ro/Media/Default/baza%20legislativa/regulamentfinalizare2016.pdf(*))

(*) Ghidul va fi actualizat conform modificărilor realizate în cadrul Regulamentului.

- **Stadiul cunoașterii în domeniu/ recapitularea literaturii consultate pentru realizarea suportului teoretic al lucrării**
- **Prezentarea metodologiei cercetării, a părții aplicative/practicii/studiului de caz și a rezultatelor obținute.**
- **Concluziile și recomandările**
- **Referințele bibliografice**
- **Anexele** (element facultativ).

NORME DE REDACTARE A LUCRĂRII DE FINALIZARE A STUDIILOR:

Lucrarea, cu excepția anexelor, trebuie să conțină:

- maxim 40 de pagini format A4², în cazul lucrărilor de licență,
- respectiv 50 de pagini în cazul lucrărilor de disertații³ (exceptând anexele și bibliografia),

Lucrarea trebuie scrisă cu Times New Roman, caractere de 12, la 1,5 rânduri. Lucrările se vor scrie cu diacritice. Marginile paginilor: 2,5 cm stânga, 2 cm dreapta; Paragrafe de 0,5 cm folosind opțiunea "stângadreapta" (Justify). Numerotarea filelor începe de la prima pagină a lucrării (pagina de titlu), chiar dacă pe aceasta nu se prindează numărul paginii. Lucrarea de licență se listează pe format A4 (21 x 29,7 cm) de minim 80 g/m², doar față sau față/verso (în funcție de indicațiile coordonatorului de licență); anexele foarte mari pot fi listate pe foi A3 împăturite. Lucrarea de licență se poate îndosaria cu spirală sau lega (coperti lipite sau prinse cu șurub) în funcție de indicațiile profesorului coordonator.

- **Notă:** Această structură este orientativă și poate suferi modificări/ adaptări în funcție de specificul temei lucrării de licență și de recomandările profesorului coordonator sau ale facultății. Structurarea lucrării în părți, capitole și subcapitole este la latitudinea studentului și cadrului didactic coordonator.

RECOMANDĂRI PRIVIND CONȚINUTUL:

Coperta interioară va conține titlul lucrării, gradul didactic, numele și prenumele coordonatorului științific și numele și prenumele absolventului.

În **cuprinsul lucrării de finalizare** se vor menționa paginile la care se regăsesc capitolele și subcapitolele lucrării (inclusiv Introducerea, Concluziile și recomandările, Referințele bibliografice și Anexele). Fiecare capitol va începe pe pagină nouă.

În **Introducere** se pot preciza următoarele:

- importanța temei și motivația realizării cercetării;
- scopul și obiectivele cercetării, rezultatele preconizate și relevanța;
- o scurtă prezentare a lucrării de licență.

² **Art. 11(1)** din Regulament: *Lucrările de licență pot avea maximum 40 de pagini A4, conform unui ghid elaborat la nivelul fiecărei facultăți.*

³ **Art.24.(1)** din Regulament: *Lucrările de disertație pot avea maximum 50 de pagini A4.*

În această secțiune autorul face precizări cu privire la: motivele pentru care a decis să abordeze o astfel de temă; ipotezele analitice de la care a pornit; obiectivele de cercetare pe care și le-a propus, metodologia analitică sau narativă folosită, principalele aspecte metodologice și structurale aferente lucrării.

Introducerea trebuie să răspundă la următoarele întrebări: care este problema economică studiată, de ce este importantă și pentru cine prezintă interes? În cadrul introducerii se prezintă, de asemenea, rezultate asupra cărora exista deja un consens în literatura de specialitate. Foarte importantă este prezentarea în introducere a modului în care se raportează propriile rezultate la cele obținute în alte studii de specialitate: dacă sunt conforme sau dacă diferă etc. Tot aici pot fi menționate persoanele care au contribuit direct sau indirect la realizarea cercetării.

Tot în introducere pot fi evidențiate elementele de originalitate ale lucrării, se poate face referire succint la modul de investigare a problematicii cercetate și se poate realiza și o scurta trecere în revistă a conținutului secțiunilor următoare.

Stadiul cunoașterii în domeniu (care poate fi prezentat în cadrul unui capitol distinct sau în cadrul fiecărui capitol, după caz, realizându-se subcapitole distincte) reprezintă o sinteză a literaturii de specialitate din domeniul temei lucrării de licență. În această secțiune a lucrării autorul trebuie să realizeze o prezentare critică a literaturii de specialitate prin evidențierea altor cercetări care au fost întreprinse în domeniul de interes și expunerea principalelor puncte de vedere/ abordări/ teorii ale unor autori consacrați în domeniul cercetat. Prin realizarea stadiului cunoașterii, studentul va arăta că are cunoștințe cu privire la studiile realizate până în prezent cu privire la tema abordată în lucrarea de licență. Prezentarea trebuie să fie sintetică și să se refere la cel puțin 4-5 studii relevante pentru problema studiată. Pentru identificarea referințelor relevante se recomandă utilizarea bazelor de referințe, cum ar fi JStor, ProQuest, Science Direct sau a colecțiilor de working papers, cum ar fi NBER, REPEC, SSRN.

Se recomandă a se avea în vedere o selecție echilibrată a contribuțiilor (literatură teoretică vs. literatură empirică, literatură recentă vs. literatură consacrată, literatură autohtonă vs. literatură străină). Literatura consultată exprimă măsura documentării temei cercetate și este fundamentul pentru partea aplicativă a acesteia.

Prezentarea stadiului cunoașterii trebuie realizată într-o manieră critică, comentându-se relevanța, nivelul valoric, avantajele și limitele studiilor citate. Nu se recomandă includerea ca referințe a articolelor din publicații neacademice, cum ar fi ziare și reviste de popularizare, chiar dacă tematica acestora este economică sau financiară.

Prezentarea metodologiei cercetării, a părții aplicative/practicii/studiului de caz și a rezultatelor obținute (unul sau mai multe capitole, cu subcapitolele aferente) reprezintă contribuția proprie a autorului lucrării de finalizare a studiilor și constituie partea principală a lucrării. Această parte presupune stabilirea ipotezelor de cercetare, ca răspunsuri la problema cercetată, identificarea celor mai adecvate instrumente (analiză de documente, studiu de caz, interviu, focus-grup, chestionar, analiză secundară de date etc.) pentru testarea ipotezelor, precum și justificarea alegerilor făcute pentru acele instrumente de cercetare. Tot în această secțiune pot fi făcute precizări cu privire la sursa datelor, modul de colectare a datelor etc., dar și limitările metodelor de cercetare alese.

Se recomandă așadar să conțină următoarele elemente:

- metodologia cercetării (studentul va prezenta ce metodologie va folosi în vederea realizării studiului) -
- modul de constituire a bazei de date (studentul va preciza ce date va folosi în realizarea studiului de caz

în cazul în care se face un studiu de caz ce se bazează pe analiza datelor). Ca date ce pot fi prezentate în cadrul acestei părți menționăm: datele din situațiile financiar-fiscale ale entităților, date referitoare la indicatori macroeconomici, cursuri de schimb, cotații bursiere, date pe baza cărora se poate face o analiză a unor piețe etc.

- analiza datelor și interpretarea rezultatelor obținute în urma aplicării metodologiei propuse de student (pot fi realizate aici comparații cu rezultatele altor cercetări prezentate în partea teoretică a lucrării)
- concluzii, comentarii, observații și puncte de vedere personale cu privire la rezultatele studiului realizat.

Concluzii și recomandări reprezintă partea finală a unei lucrări de cercetare și au rolul de a trece din nou în revistă principalele aspecte tratate/discutate, oferind un răspuns la problema supusă spre cercetare în introducere. În această ultimă secțiune se face referire la aplicativitatea rezultatelor, limitele cercetării și posibilele direcții viitoare de cercetare sau la recomandările formulate.

Această parte este de asemenea importantă, ea concluzionând rezultatul cercetării și analizei efectuate de student. Concluziile și recomandările trebuie să fie relevante, să vină ca urmare a analizei arătate în lucrare și să fie însoțite de argumente pertinente.

Referințele bibliografice vor conține resursele bibliografice folosite de absolvent în scopul realizării lucrării de licență. Reprezintă lista lucrărilor care au fost citate în conținutul licenței, dar și lucrări citite din care nu s-a citat, ordonate în ordine alfabetică. Se recomandă gruparea bibliografiei pe categorii de surse: izvoare, literatură teoretică, literatură empirică, legislație, website-uri etc.

Anexele pot conține tabele, grafice, listing-uri ale programelor, demonstrații mai elaborate ale unor formule folosite pe parcursul lucrării, figuri, scheme, documente financiare completate, imagini, hărți etc. În cazul lucrărilor care presupun prelucrări ale datelor prin diferite programe informatice, se recomandă să se prezinte în anexe diferite situații intermediare, urmând ca în cadrul capitolelor să se includă doar elementele centralizatoare ce sunt relevante pentru analiza realizată.

Sucesiunea capitolelor (și a subcapitolelor acestora) trebuie să urmeze o logică a prezentării informațiilor.

CERINȚE PRIVIND CITAREA SAU REFERIRI LA INFORMAȚII OFERITE DE SURSELE BIBLIOGRAFICE

Citarea unor fraze din materialele folosite ca surse bibliografice se va face prin încadrarea lor între ghilimele și trecerea în subsolul paginii a sursei.

Preluarea unor idei de la alți autori se va face cu precizarea sursei bibliografice (fie în subsolul paginii, fie prin menționarea în textul lucrării a autorului/autorilor⁴ de unde a fost preluată ideea, fie printr-un alt sistem internațional de citare, cum ar fi Harvard, Chicago, etc.).

ATENȚIE!

Conform art.11.(2) și art.2016.(2) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea examenelor de finalizare a studiilor de licență și masterat: "Lucrările de licență/disertație trebuie să aibă un conținut

⁴ Autorul/autorii și lucrarea lor la care se face referire se va/vor regăsi și la Referințe bibliografice.

original. Dacă se constată plagiatul sau falsificarea calității de autor al lucrării prin cumpărare/comercializare, absolventul va fi respins la examen și își va pierde dreptul de a susține ulterior examenul de licență/disertație la ASE”.

De asemenea, conform alin. (3) al aceluiași articol:”Conducătorii științific ai lucrărilor de licență/disertație răspund în mod solidar cu autorii acestora, de asigurarea originalității conținutului acestora”.

CERINȚE PRIVIND PREZENTAREA REFERINȚELOR BIBLIOGRAFICE

În cadrul *Referințelor bibliografice*, materialele folosite pentru realizarea lucrării de finalizare trebuie să fie numerotate, iar înscrierea acestora în lista bibliografică va avea drept criteriu ordinea alfabetică a primului autor. Lucrările fără autor (gen legislație sau alte surse de informare) vor fi trecute la finalul referințelor bibliografice. Ca mod de prezentare a informațiilor cu privire la bibliografie recomandăm următoarele:

Cărți - Atkinson, M. J., & Jones, M. G. (1991). *The financial markets* (4rd ed.). New York : Wiley.

Articole - Mason, C. K., Rao, R. P., & Steven, R. S. (1992). Limit moves and price resolution: A reply. *The Journal of Markets*, 12, 361–363.

Articole / capitole publicate în cărți - Black, F. M., & Light, O. B. (1993). Heteroscedasticity. In A. C. Gail (Ed.), *Econometrics* (pp. 517–552). Oxford : Oxford University Press.

Lucrări prezentate la sesiuni de comunicări și nepublicate: Black, L., & Lennon, J. (1998, February). The inside traders. Paper presented at the annual meeting of the American Finance Association, Munich, Germany.

Lucrări publicate în lucrări ale unor conferințe: McCartney, C. B., Elf, S., Embrach, T. H., & Nesta, K. (1997). Monetary policy. In W. W. Hart & Z. Rubinstein (Eds.), *American Econometric Association Proceedings No. 512* (pp. 1–25). Washington , DC : American University Press.

Teze de doctorat - Svensson, A. (2001). *Analyses of American companies in the late 1990s*. Unpublished doctoral dissertation, Georgetown University , Washington , DC.

Legislație – * * * Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în M.Of. nr. 927/2003, cu modificările și completările ulterioare

Regulamente ale unor organisme profesionale - ANEVAR – Standardul nr. sau BNR – Buletinul nr.

CERINȚE CU PRIVIRE LA TABELE, GRAFICE, FIGURI

Tabelele vor fi numerotate (numerotarea va începe de la 1 pentru tabelele aferente fiecărui capitol) după următoarea schemă: prima cifră va fi numărul capitolului, iar următoarea/următoarele va/vor identifica numărul tabelului din cadrul capitolului.

Fiecare tabel va avea un titlu sugestiv pentru elementele conținute în el. În cazul în care tabelul conține date, se va trece sub tabel sursa datelor, iar în cazul în care datele din tabel sunt rezultatul prelucrărilor proprii, se va specifica acest aspect.

Graficele vor fi numerotate (numerotarea va începe de la 1 pentru graficele aferente fiecărui capitol) după următoarea schemă: prima cifră va fi numărul capitolului, iar următoarea/următoarele va/vor identifica numărul graficului din cadrul capitolului.

Fiecare grafic va avea un titlu sugestiv pentru elementele conținute în el și sursa datelor.

În cazul în care reprezentarea grafică este ca urmare a analizei studentului pe baza datelor prezentate într-un tabel sau preluate din altă parte, la sursă se scrie *Pe baza datelor din tabelul nr.... sau prelucrare pe baza datelor furnizate de site-ul... sau prelucrare pe baza datelor din publicația...pagina...*

Figurile vor fi numerotate (numerotarea va începe de la 1 pentru figurile aferente fiecărui capitol) după următoarea schemă: prima cifră va fi numărul capitolului, iar următoarea/următoarele va identifica numărul figurii din cadrul capitolului.

Fiecare figură va avea un titlu sugestiv pentru conținutul ei.

IMPORTANT! În cadrul activității de coordonare în vederea elaborării lucrării de finalizare se vor aplica prevederile *Metodologiei privind organizarea și desfășurarea examenelor de finalizare a studiilor universitare de licență și masterat.*

BIBLIOGRAFIE OPȚIONALĂ DESPRE MODUL DE REALIZARE A LUCRĂRII FINALE

- Brătianu, C., Dima, A.M., Vasilache, S., Ghid pentru elaborarea lucrărilor de licență și de masterat, Editura ASE, București, 2015
- o Hart, Chris, Doing Your Master Dissertation, SAGE Essential Study Skills, London 2012
- o Hart, Chris, Doing a Literature Review, SAGE Study Skills, London, 2011
- o Wallace, Mike, Wray, Alison, Critical Reading and Writing for Postgraduates, SAGE Study Skills, London, 2011
- Davies, Martin Brett, Doing a Successful Research Project Using Qualitative or Quantitative Methods, Palgrave Macmillan, New York, 2007
- Chelcea, S. (2007) Metodologia cercetării sociologice. Metode cantitative și calitative, Ediția a III- a, București: Editura Economică, cap. XVI.
- Effective Learning Service, Foundations for Good Research, Bradford University School of Management, [online] la adresa <http://www.brad.ac.uk/management/media/management/els/Foundations>
- Gillet, A., Hammond, A. și Martala, M. (2009) Successful Academic Writing, Harlow: Pearson Education.

SFATURI PRACTICE PENTRU STUDENȚI

- Lucrarea finală încorporează foarte multe ore de muncă, deci realizarea ei trebuie demarată din timp.
- Lucrarea finală poate fi abordată printr-un demers intelectual de la general, la particular.
- Experiența personală în domeniul cercetat poate fi utilă, dar nu implicarea personală.

- Alegerea temei este foarte importantă și trebuie corelată cu capacitatea fiecărui autor de a identifica și cerceta sursele bibliografice aferente. Lipsa acestei corelații afectează lucrarea finală și implică dificultăți pentru autor. Un prim pas ar fi cercetarea bazelor de date unde lucrările au trecut și numărul de citări. Google Scholars sau Google Academics pot fi începuturi bune. Se tastează în motorul de căutare la început tema aleasă, apoi cuvintele cheie. Pe site-ul ASE, www.ase.ro, la Biblioteca Centrală, pot fi găsite link-urile la aproximativ șapte baze de date cu articole și cărți. Unele au indexat și numărul de citări. Chiar și fără citări, primele trimiteri afișate sunt cele mai reprezentative. Facilitatea oferită de ASE funcționează numai de la calculatoarele din clădirile ASE.

În acest fel sunt identificate lucrările –cheie.

- Atenție la alegerea temei, prin complexitate și întindere.
- Atenție la încadrarea precisă a temei în timp.
- Pe cât posibil să aibă și o definiție spațială. Se pot face analize și comparații, iar aceste limite conceptuale aduc rigoare structurii lucrării.
- O atenție particulară trebuie acordată punctuației și, în general, respectării rigorilor limbii române.
- Susținerea publică a lucrării se face recurgând la o prezentare power-point, eventual integrând mijloace media (imagini video). Pentru o prezentare de 10 minute, numărul de slide-uri sau de imagini proiectate se recomandă a fi de 12-15. Un slide este bine să nu cuprindă mai mult de 8-10 rânduri, care să exprime 4-5 idei.

Aceste idei vor constitui suportul vorbirii celui care prezintă și nicidecum un text care să fie citit.